

УДК 336.71.025.13 (043.3)

Конопатська Лариса Василівна,

канд. екон. наук, доц.,

доцент кафедри менеджменту банківської діяльності

E-mail: lakona@voliacable.com

Гойванюк Марина Петрівна,

канд. екон. наук,

доцент кафедри менеджменту банківської діяльності,

E-mail: goivaniuk-kef@mail.ru,

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,

(03680, Україна, Київ, проспект Перемоги, 54/1)

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ НЕОБХІДНОСТІ ТА ЗНАЧЕННЯ БАНКІВСЬКОГО НАГЛЯДУ НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ

АНОТАЦІЯ. Завданням дослідження є обґрунтування необхідності банківського нагляду на міжнародному рівні, а також дослідження функцій регіональних організацій банківського нагляду. Обґрунтовано, що необхідність банківського регулювання та нагляду є важливою не тільки на національному рівні, а й на міжнародному. Регулювання банківської діяльності на національному та міжнародному рівнях передбачає створення системи принципів, норм, стандартів і правил ведення банківського бізнесу для забезпечення транспарентності й передбачуваності дій учасників ринку. Завдання регулювання банківської діяльності на міжнародному рівні покладені на створений у 1974 р. Базельський комітет з питань банківського нагляду. Досліджено, що крім нього у світі функціонує низка міжнародних регіональних організацій банківського регулювання та нагляду, які займаються його вивченням з метою створення уніфікованих принципів у здійсненні банківського нагляду відповідно до кращої міжнародної практики, обмінюються інформацією, досвідом, ідеями та знаннями між країнами-учасницями тощо. Матеріали статті можуть бути використані в фундаментальних теоретичних дослідженнях щодо визначення необхідності банківського нагляду та ролі в його здійсненні міжнародних регіональних організацій банківського нагляду.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: банківський нагляд, міжнародні регіональні організації банківського нагляду, Базельський комітет з питань банківського нагляду.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Активізація глобалізаційних та інтеграційних процесів спричинює необхідність банківського нагляду на міжнародному рівні. Діяльність банків з року в рік дедалі більше виходить за межі окремої країни і набуває глобального характеру, внаслідок чого виникає потреба уніфікації національних нормативно-правових актів, які регулюють банківську діяльність з метою створення єдиних правил ведення бізнесу для всіх учасників

світового ринку. Ці завдання вирішуються за допомогою системи банківського регулювання та нагляду, яка ґрунтується на закріплених на міжнародному рівні стандартах і принципах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження проблем банківського нагляду знайшли широке відображення в працях вітчизняних науковців, зокрема О. Барановського, О. Вовчак, Т. Гудзь, А. Мороза, В. Міщенко, С. Міщенко, С. Науменкової, М. Пуховкіної, К. Раєвського, М. Савлука, О. Хаб'юка та багатьох інших.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Стаття присвячена дослідженню необхідності банківського нагляду на міжнародному рівні та ролі в його здійсненні міжнародних регіональних організацій банківського нагляду.

Формування мети і завдання дослідження. Метою дослідження є поглиблення теоретичних засад банківського нагляду на основі зарубіжного досвіду. Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань:

— обґрунтувати необхідність банківського нагляду на міжнародному рівні;

— дослідити міжнародні регіональні організації банківського нагляду та проаналізувати їх діяльність.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. У сучасних глобалізаційних та інтеграційних умовах розвитку світової економіки, процес глобалізації та інтеграції фінансових ринків передбачає уніфікацію правил для всіх учасників, основними з яких залишаються банки. Діяльність банків із року в рік дедалі більше виходить за межі окремої країни і набуває глобального характеру, внаслідок чого виникає потреба уніфікації національних нормативно-правових актів, які регулюють банківську діяльність з метою створення єдиних правил ведення бізнесу для всіх учасників світового ринку. В умовах глобалізації фінансові потрясіння в одній країні негативно впливають на інші країни. Небезпеці виникнення ланцюгової реакції і зараження світової фінансової системи може запобігти створення глобальної системи безпеки, основним елементом якої є дотримання країнами єдиних принципів в організації банківського регулювання та нагляду.

Інтеграційні процеси у сфері банківського регулювання та нагляду відбуваються за двома напрямками:

- розроблення загальних принципів наглядової діяльності, які дозволяють організувати і проводити нагляд за банками ефективно;

- об'єднання зусиль міжнародної спільноти для встановлення найбільш раціональних і діючих принципів у практику всезагального застосування як умови, що забезпечує транспарентність і передбачуваність дій партнера.

Інтеграційні процеси у сфері банківського регулювання та нагляду пов'язані насамперед із розробленням загальних принципів регулювання і нагляду з використанням сучасних методів і технологій, які дають можливість підвищити ефективність управління банківською діяльністю та нагляд над нею. Уніфікація цих підходів на міжнародному рівні дозволить знизити ризики виникнення негативних явищ у банках, вчасно їх виявити та дати адекватну оцінку.

Регулювання банківської діяльності спрямоване на створення системи принципів, норм, стандартів і правил ведення банківського бізнесу, включає доволі широкий спектр напрямів, які реалізуються як на міжнародному, так і національному рівнях, забезпечуються кількома міжнародними чи державними інститутами. Наглядова діяльність має на меті спостереження та моніторинг дотримання встановлених принципів, норм, стандартів і правил у банківській сфері і, як правило, закріплена за одним державним органом.

На міжнародному рівні пріоритети залишаються за регулятивною діяльністю, тоді як на національному рівні — за наглядовою. Це пояснюється тим, що уніфіковані стандарти з регулювання секторів фінансових послуг розробляються міжнародними організаціями і надалі служать основою для розроблення національних регулятивних норм, система ж нагляду за дотриманням цих стандартів діє в кожній окремій країні. Однак наглядова функція може бути реалізована і на міжнародному рівні, хоча й опосередковано.

На рівні окремої країни або національному рівні необхідність регулювання полягає в особливій економічній та соціальній природі банків, їх ролі в розвитку економіки країни (рис. 1).

На даний момент у світі функціонує низка міжнародних регіональних організацій банківського регулювання та нагляду. Розглянемо детальніше їх завдання.

Арабський Комітет з питань банківського нагляду був створений у 1991 році. Членами Комітету є директори банківського нагляду арабських центральних банків та Арабський валютний фонд. Учасниками Комітету є 22 країни. Найважливіші завдання Комітету — здійснення нагляду за дотриманням вимог і стандартів з достатності капіталу Базельського комітету, вивчення методів організації банківського нагляду в арабських країнах з

метою досягнення єдиних методів здійснення банківського нагляду відповідно до кращої міжнародної практики, вивчення аспектів розвитку банківського законодавства, системи бухгалтерського обліку, організація професійної підготовки й технічної допомоги країнам-учасникам у розвитку нагляду [1].

Асоціація наглядових органів, що здійснюють нагляд за діяльністю банків Північної та Південної Америки. Членами асоціації є 33 країни: група країн Центральної Америки, група країн Карибського басейну, південна група, група країн Північної Америки.

Основними цілям асоціації є: заохочення і підтримка зв'язків між членами Асоціації з метою співпраці, обміну інформацією, ідеям, досвідом і знаннями; сприяння науковим дослідженням, постійним навчанням з метою встановлення стандартів професійної підготовки; сприяння програмам співробітництва та обміну інформацією з неурядовими організаціями, керівниками банків, з аналогічними асоціаціями та міжнародними установами, які займаються банківським надглядом [2].

Рис. 1. Фактори, що визначають необхідність регулювання діяльності банків на національному та міжнародному рівнях

Карибська Група органів банківського нагляду була створена 1983 році під егідою керуючих центральних банків країн-учасниць Карибського регіону (CARICOM) для підвищення ефективності банківського нагляду з метою приведення його відповідно до міжнародно-прийнятої практики. На даний момент учасниками Групи є 16 регіональних правових систем (CARICOM і країни, які не входять до CARICOM).

Діяльність Групи включає планування та координацію регіональних програм підготовки кадрів, переговорів і підтримка взаємодії з міжнародними та іншим регіональними контрольними органами, дослідження нагляду за регіональним підходом, моніторинг виконання рекомендацій щодо внесення до законодавства тощо [3; 4, с. 40].

Європейська банківська адміністрація розпочала свою роботу 1 січня 2011 року і взяла на себе всі існуючі поточні завдання та обов'язки Комітету європейських органів банківського нагляду (незалежний консультативний комітет з банківського нагляду у ЄС, який був заснований Єврокомісією і до складу якого входили високопоставлені представники банківського нагляду і центральних банків країн ЄС)

Одним з обов'язків Європейської банківської асоціації, як це передбачено її правилами, є забезпечення упорядкованого функціонування та цілісності фінансових ринків і стабільність фінансової системи в ЄС [5].

Робоча група з питань банківського нагляду Асоціації банків країн Східної Азії та Океанії. З моменту свого створення в 1991 році ЕМЕАР розвивався поступово, але неухильно. ЕМЕАР є спільною організацією центральних банків Східної Азії і Тихоокеанського регіону. Основна мета групи полягає у зміцненні відносин співробітництва між її учасниками [6].

Група органів банківського нагляду країн Центральної та Східної Європи була заснована у Будапешті в 1991 році органами банківського нагляду шести країн. До даної групи входять представники банківського нагляду з Албанії, Австрії, Білорусії, Федерацій Босні та Герцеговини, Болгарії, Хорватії, Чеської республіки, Естонії, Угорщини, Латвії, Литви, Македонії, Молдови, Чорногорії, Польщі, Румунії, Росії, Сербії, Словацької Республіки, Словенії та України. Мета групи — заохочувати та підтримувати тісну співпрацю і зв'язки між органами банківського нагляду Центральної та Східної Європи для ефективнішого виконання

своїх наглядових функцій; надавати можливість для обміну досвідом наглядової методики, інформацією, ноу-хау; надання допомоги в інтеграції до європейської системи банківського нагляду [7].

Група органів банківського нагляду франкомовних країн була створена в ході міжнародної конференції у Мадриді в 2004 році. Основними цілями групи є: досягнення нового рівня співпраці між франкомовними країнами з метою полегшення обміну інформацією; зміцнення контактів та обмін інформацією з регіональними наглядовими групами; оцінювання, обговорення різних базельських документів. Кінцевою метою групи є сприяння узгодженню нових банківських правил, що дозволить підвищити фінансову стабільність [4, с. 55].

Ісламський комітет з питань фінансових послуг розпочав свою діяльність 10 березня 2003 року і служить у ролі міжнародного органу нормативного регулювання органів нагляду, які зацікавлені в забезпеченні стабільності та стійкості розвитку ісламських фінансових послуг — банківський сектор, фондовий ринок, страхування. У своїй діяльності Комітет ураховує стандарти Базельського комітету, Міжнародної організації комісій із цінних паперів та Міжнародної асоціації страхового нагляду [4, с. 58; 8].

Група міжнародного центру фінансового нагляду. Група була сформована в жовтні 1980 року з ініціативи Базельського комітету з банківського нагляду як об'єднання відповідних органів влади в тих юрисдикціях, визначених у той час як “офшорні фінансові центри”. Зберігаючи тісні робочі відносини з Базельським комітетом з банківського нагляду, Група перетворилася на орган, який представляв інтереси низки держав-членів цієї юрисдикції у боротьбі з відмиванням грошей [9].

Регіональна наглядова група Центральної Азії та Закавказзя включає Вірменію, Азербайджан, Грузію, Республіку Казахстан, Республіку Киргизстан, Російську Федерацію, Таджикистан, Туркменістан та Узбекистан.

Основними завданнями регіональні групи є: забезпечення ефективної взаємодії та співпраці у сфері банківського регулювання та нагляду; обмін інформацією серед органів влади; проектування системи раннього реагування; розвиток політики та практики банківського нагляду країн-членів відповідно до принципів Базельського комітету з питань банківського нагляду [4, с. 65].

Підкомітет з питань банківського нагляду (SSBS) Співдружності розвитку Південної Африки був створений у 2004 році, після розпуску Групи банківського нагляду Східної та Південної Африки (ESAF), згідно з рішенням, прийнятим Комітетом членів правління центральних банків країн Співдружності розвитку Півдня Африки. До Підкомітету з питань банківського нагляду Співдружності розвитку Південної Африки (SSBS) входять: Республіка Ангола, Республіка Ботсвана, Демократична Республіка Конго, Королівство Лесото, Республіка Мадагаскар, Республіка Малаві, Республіка Маврикій, Мозамбік, Республіка Намібії, Південно-Африканська Республіка, Королівство Свазіленд, Об'єднана Республіка Танзанія, Республіка Замбії та Республіка Зімбабве [2, с. 68].

Форум органів банківського нагляду Організації центральних банків Південно-Східної Азії, Австралії та Нової Зеландії включає 24 члени: 20 центральних банків і чотири банківські наглядові агенції, що охоплюють 20 країн в Азії і Тихоокеанському регіоні. Форум збирається кожного року на симпозіумах, де подаються та обговорюються основні пропозиції, реформи банківського регулювання та нагляду на глобальному рівні, а також підтримується тісна закрита співпраця між членами форуму [10].

Комітет органів банківського нагляду у Західній і Центральній Африці був створений у квітні 1994 року в Аккрі (Гана). До його складу входять керівники банківського нагляду центральних банків 11 країн (Бурунді, Конго, Кабо-Верде, Гани, Гвінеї, Гамбії, Нігерії, Сьєрра-Леоне, Судану і Руанді) і трьох банківських комісій від Центральної Африки, Мадагаскару та західно-африканського валютного союзу [4, с. 46].

Асоціація органів нагляду за діяльністю фінансових установ країн Тихоокеанського регіону була створена у 2002 році вісьмома головами нагляду в Тихоокеанському регіоні і схвалена керівниками центральних банків і міністрами фінансів.

AFSPC була сформована, щоб, серед іншого, сприяти обміну та координації питань, що стосуються нагляду та регулювання фінансових установ у межах регіону, зміцненню регіональної співпраці у сфері фінансового регулювання та нагляду. Секретаріат асоціації організовує спеціалізовані навчальні семінари для країн-учасниць, а також бере участь у щорічній зустрічі глав нагляду [11].

Найвідомішою і найавторитетнішою міжнародною організацією у сфері банківського нагляду та регулювання є **Базельський комітет з питань банківського нагляду** [12]. Причиною ство-

рення послужив крах великого західнонімецького банку Херштат (Bankhaus Herschtatt) у 1974 році та банкрутство банку США “Національний банк імені Франкліна” (Franklin National Bank of New York). Перед Базельським комітетом була поставлена мета — розроблення рекомендацій з питань регулювання банківської діяльності і запобігання виникненню банківських криз. Комітет був заснований в 1974 р. країнами так званої групи десяти (G-10) — Бельгія, Канада, Франція, Німеччина, Італія, Японія, Нідерланди, США, Швейцарія, Велика Британія. Нині членами Базельського комітету є представники 13 країн (Бельгія, Канада, Франція, Німеччина, Італія, Японія, Нідерланди, Швеція, Швейцарія, Велика Британія, США, Люксембург та Іспанія. Ці країни представлені центральними банками або державними органами (якщо центральний банк не бере участі в здійсненні нагляду за банківським сектором), які офіційно несуть відповідальність за здійснення банківського нагляду [13, с. 2].

Основна мета заснування Базельського комітету — розвиток співробітництва між національними наглядовими органами країн-членів у справі здійснення нагляду за діяльністю міжнародних банків, чії головні офіси були розміщені в цих країнах. Організатори Базельського комітету ставили перед собою завдання створити систему надійного всеохопного банківського нагляду в міжнародному масштабі.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Отже, на національному рівні необхідність регулювання банківської діяльності полягає в особливій економічній і соціальній природі банків, їх ролі в розвитку економіки країни. Банки функціонують здебільшого як приватні установи, метою діяльності яких є отримання прибутку. Разом з тим банки здійснюють суспільно корисну й необхідну діяльність, що і робить регулювання банківської діяльності обґрунтованим і необхідним завданням держави. З активізацією глобалізаційних процесів фінансових ринків, основними учасниками яких є банки, з’явилася потреба в регулюванні банківської діяльності на міжнародному рівні. Регулювання банківської діяльності на міжнародному рівні передбачає створення системи принципів, норм, стандартів і правил ведення банківського бізнесу для забезпечення транспарентності й передбачуваності дій партнера. Ці завдання взяв на себе створений у 1974 році Базельський комітет з питань банківського нагляду, основними документами якого, на шляху міжнародної гармонізації банківського регулювання стали: Базельська Угода

про капітал (Basel Capital Accord, Базель I), яка була прийнята у липні 1988 року, Нова Базельська угода про капітал, Базель II (Basel –II Capital Accord) 2004 р., Базель III (Basel–III Capital Accord) 2010 р., Основні принципи ефективного банківського нагляду та Методологічні роз'яснення до них. Окрім Базельського комітету, у світі існує ряд міжнародних регіональних організацій банківського нагляду. Вони займаються вивченням банківського регулювання та нагляду з метою досягнення єдиних методів у здійсненні банківського нагляду, забезпечують обмін інформацією, досвідом, ідеями та знаннями між країнами учасниками тощо.

Бібліографічний список

1. About AMF. Objectives and Means. The Arab Committee on Banking Supervision [Електронний ресурс] : офіц. веб-сайт. — Електрон. дані. — Режим доступу : <http://www.amf.org.ae/aboutamf>
2. About Association of Supervisors of Banks of the Americas [Електронний ресурс] : офіц. веб-сайт. — Електрон. дані. — Режим доступу : http://www.asbaweb.org/index_en.asp
3. About Caribbean Group of Banking Supervisors [Електронний ресурс] : офіц. веб-сайт. — Електрон. дані. — Режим доступу : www.cgbsnet.org
4. Report on International Developments in Banking Supervision. Report No 15. Basel Committee on Banking Supervision. September 2006. 80 p.
5. European Banking Authority: Missions end tasks [Електронний ресурс] : офіц. веб-сайт. — Електрон. дані. — Режим доступу : <http://www.eba.europa.eu/about-us/missions-and-tasks>
6. About Working Group on Banking Supervision [Електронний ресурс] : офіц. веб-сайт. — Електрон. дані. — Режим доступу : <http://www.emeap.org/index.asp?menu=aboutemeap>
7. General information Banking Supervisors from Central and East European [Електронний ресурс] : офіц. веб-сайт. — Електрон. дані. — Режим доступу : <http://www.bscee.org/about/general.html>
8. Establishment the Islamic Financial Services Board [Електронний ресурс] : офіц. веб-сайт. — Електрон. дані. — Режим доступу : <http://www.ifsb.org/background.php>
9. Purpose and objectives of the group of international finance centre supervisors [Електронний ресурс] : офіц. веб-сайт. — Електрон. дані. — Режим доступу : <http://www.gifcs.org/index.php/2012-05-03-22-01-09/purpose>
10. Symposium and Annual Meeting of SEANZA Forum of Banking Supervision 2009 on Global Crisis: Challenges for Risk Management and

Regulatory Framework [Електронний ресурс] : офіц. веб-сайт. Режим доступу : <http://www.bot.or.th/Thai/PressAndSpeeches/Press/News25/n5352e.pdf>

11. About Association of Financial Supervisors of Pacific Countries [Електронний ресурс] : офіц. веб-сайт. — Електрон. дані. — Режим доступу : <http://www.pftac.org/page/us/>

12. About Basel Committee on Banking Supervision [Електронний ресурс] : офіц. веб-сайт. — Електрон. дані. — Режим доступу : <http://www.bis.org/bcbs/index.htm>

13. Кротюк В., Куценко О. Базель II: нова концептуальна редакція Базельської угоди про капітал / В. Кротюк, О. Куценко // Вісник НБУ. — 2006. — № 3. — С. 2–5.

14. Basel III framework for liquidity — Frequently asked questions [Електронний ресурс] : офіц. веб-сайт. — Електрон. дані. — Режим доступу : <http://www.bis.org/publ/bcbs199.htm>

References

1. About AMF. Objectives and Means. The Arab Committee on Banking Supervision [Elektonyi resurs] : ofiz. veb-sait. — Elektron. dani. — Regym dostutu : <http://www.amf.org.ae/aboutamf> [In English]

2. About Association of Supervisors of Banks of the Americas [Elektonyi resurs] : ofiz. veb-sait. — Elektron. dani. — Regym dostutu : http://www.asbaweb.org/index_en.asp [In English]

3. About Caribbean Group of Banking Supervisors [Elektonyi resurs] : ofiz. veb-sait. — Elektron. dani. — Regym dostutu : www.cgbsnet.org [In English]

4. Report on International Developments in Banking Supervision. Report No 15. Basel Committee on Banking Supervision. September 2006. 80 p. [In English]

5. European Banking Authority: Missions end tasks [Elektonyi resurs] : ofiz. veb-sait. — Elektron. dani. — Regym dostutu : <http://www.eba.europa.eu/about-us/missions-and-tasks> [In English]

6. About Working Group on Banking Supervision [Elektonyi resurs] : ofiz. veb-sait. — Elektron. dani. — Regym dostutu : <http://www.emeap.org/index.asp?menu=aboutemeap> [In English]

7. General information Banking Supervisors from Central and East European [Elektonyi resurs] : ofiz. veb-sait. — Elektron. dani. — Regym dostutu : <http://www.bscee.org/about/general.html> [In English]

8. Establishment the Islamic Financial Services Board [Elektonyi resurs] : ofiz. veb-sait. — Elektron. dani. — Regym dostutu : <http://www.ifsfb.org/background.php> [In English]

9. Purpose and objectives of the group of international finance centre supervisors [Elektonyi resurs] : ofiz. veb-sait. — Elektron. dani. — Regym

dostutu : <http://www.gifcs.org/index.php/2012-05-03-22-01-09/purpose> [In English]

10. Symposium and Annual Meeting of SEANZA Forum of Banking Supervision 2009 on Global Crisis: Challenges for Risk Management and Regulatory Framework [Elektonyi resurs] : ofiz. veb-sait. — Elektron. dani. — Regym dostutu : <http://www.bot.or.th/Thai/PressAndSpeeches/Press/News25/n5352e.pdf> [In English]

11. About Association of Financial Supervisors of Pacific Countries [Elektonyi resurs] : ofiz. veb-sait. — Elektron. dani. — Regym dostutu : <http://www.pftac.org/page/us/> [In English]

12. About Basel Committee on Banking Supervision [Elektronnyi resurs]: ofiz. veb-sait. — Elektron. dani. — Regym dostutu : <http://www.bis.org/bcbs/index.htm> [In English]

13. Krotiuk V., Kuzenko O. Basel II: nova konseptualna redaktsia Bazelskoi ugody pro capital [Basel II: a new conceptual revision of the Basel Accord] / Krotiuk V., Kuzenko O. // Visnyk NBU. — 2006. — № 3. — P. 2–5 [In Ukrainian]

14. Basel III framework for liquidi — Frequently asked questions [Elektonyi resurs] : ofiz. veb-sait. — Elektron. dani. — Regym dostutu : <http://www.bis.org/publ/bcbs199.htm> [In English]

Стаття надійшла до редакції 21 березня 2014 р.

УДК 336.71.025.13 (043.3)

Конопатская Лариса Васильевна,

канд. экон. наук, доц.,

доцент кафедры менеджмента банковской деятельности,

E-mail: lakona@voliacable.com,

Гойванюк Марина Петровна,

канд. экон. наук,

доцент кафедры менеджмента банковской деятельности,

E-mail: goivaniuk-kef@mail.ru,

ГВУЗ «КНЭУ имени Вадима Гетьмана»

(03680, Украина, Киев, проспект Победы, 54/1)

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ НЕОБХОДИМОСТИ И ЗНАЧЕНИЕ БАНКОВСКОГО НАДЗОРА НА МЕЖДУНАРОДНОМ УРОВНЕ

АННОТАЦИЯ. Задачей исследования является обоснование необходимости банковского надзора на международном уровне, а также исследование функций региональных организаций банковского надзора. Обосновано, что необходимость банковского регулирования и надзора является важной не только на национальном уровне, но и на международном. Регулирование банковской деятельности на национальном и международном уровнях предусматривает создание системы принципов, норм, стандартов и правил ведения банковско-

го бизнеса для обеспечения транспарентности и предсказуемости действий участников рынка. Задачи регулирования и надзора на международном уровне возложены на созданный в 1974 году Базельский комитет по банковскому надзору. В процессе исследования определено, что кроме него в мире функционирует ряд международных региональных организаций банковского надзора, которые занимаются его изучением с целью создания унифицированных принципов осуществления банковского надзора в соответствии с ведущей международной практикой, обменом информацией, опытом, идеями и знаниями между странами-участницами и т.д. Материалы статьи могут быть использованы в теоретических фундаментальных исследованиях в области определения необходимости банковского надзора и роли в его осуществлении международных региональных организаций банковского надзора.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: банковский надзор, международные региональные организации банковского надзора, Базельский комитет по банковскому надзору.

UDC 336.71.025.13 (043.3)

Konopatska Larysa Vasylivna,

Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor,
Department of Banking Management,
E-mail: lakona@voliacable.com,

Goivaniuk Maryna Petrivna,

Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor,
Department of Banking Management,
E-mail: goivaniuk-kef@mail.ru,

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
(54/1, Prospect Peremogy, Kyiv, Ukraine, 03680)

THE THEORETICAL ASPECTS OF NECESSITY AND IMPORTANCE OF BANKING SUPERVISION ON THE INTERNATIONAL LEVEL

ABSTRACT. The research is aimed to reason the necessity of banking supervision on the international level and to study the functions of banking supervision regional organizations. It is justified that banking regulation and supervision is important both on national and international level. Banking supervision on national and international level provides creating a system of principles, norms, standards and rules of running banking business for ensuring transparency and predictability of market members' actions. The task of banking activity regulation on the international level is assigned to the Basel committee on banking supervision established in 1974. It is investigated that except it there is a number of international regional organizations on banking regulation and supervision which study it with the purpose of working out unified principles of performing banking supervision according to the best international practice, exchange the information, experience, ideas and knowledge among the member countries etc. Materials of the article can be used in fundamental theoretical research as to defining the necessity of banking regulation and the role of international regional organizations on banking supervision in its performing.

KEY WORDS: banking supervision, international regional organizations on banking supervision, the Basel committee on banking supervision.